

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце
і адукацыйных тэацыях

_____ **В.А. Чупрыс**
(подпіс) (ініцыялы, прозвішча)

_____ 2018 г. _____
(дата зацвярджэння)

Рэгістрацыйны № УД — 54831/вуч.

Спецсемінар

“Славацкая літаратура XX стагоддзя: нацыянальныя стратэгіі развіцця”

Вучэбная праграма ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай
дысцыпліне для спецыяльнасці:

1-21 05 04

Славянская філалогія

2018 г.

Вучэбная праграма УВА складзена на аснове АСВА1-21 05 01– 2013 і
вучэбнага плана УВА № Д21-088/вуч. 2013г.

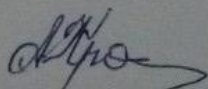
СКЛАДАЛЬНІК:

А.У.Вострыкава, канд. філал. навук, дацэнт
(імя, імя па бацьку, прозвішча, пасада, вучоная ступень, вучонае званне)

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай _____ тэорыі літаратуры _____
(назва кафедры)
(праатакол № 9 ад 22.06. 2018 г.)

Навукова-метадычным Саветам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта
(праатакол № 7 ад 12.07. 2018 г.)

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце
і адукацыйных інавацыях

_____ В.І.Чупрыс
(подпіс) (ініцыялы, прозвішча)

_____ 2018 г. ____
(дата зацвярджэння)

Рэгістрацыйны № УД – _____ /вуч.

Спецсемінар

“Славацкая літаратура XX стагоддзя: нацыянальныя стратэгіі развіцця”

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай
дысцыпліне для спецыяльнасці:

1-21 05 04

Славянская філалогія

2018 г.

Вучэбная праграма УВА складзена на аснове АСВА1-21 05 01– 2013 і
вучэбнага плана УВА № Д21-088/вуч. 2013г.

СКЛАДАЛЬНІК:

А.У.Вострыкава, канд. філал. навук, дацэнт
(імя, імя па бацьку, прозвішча, пасада, вучоная ступень, вучонае званне)

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай _____ тэорыі літаратуры _____
(назва кафедры)
(пракакол № 9 ад 22.06. 2018 г.)

Навукова-метадычным Саветам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта
(пракакол № 7 ад 12.07. 2018 г.)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Дысцыпліна разлічана на студэнтаў славянскага аддзялення філалагічнага факультэта БДУ і адрасаваны тым, хто вывучае славацкую мову і літаратуру.

Мэта прапанаванай дысцыпліны – даць агульнае ўяўленне пра асноўныя асаблівасці і з’явы развіцця славацкай літаратуры XX стагоддзя ў кантэксце агульнага развіцця культуры, гісторыі, грамадскага жыцця Еўропы. Ставіцца **задача** развіць літаратуразнаўчы досвед студэнтаў, іх практычныя ўменні і навыкі па шматаспектным аналізе літаратурных твораў. Спосаб падачы вучэбнага матэрыяла прадугледжвае характарыстыку літаратурных тэндэнцый і твораў у шырокім культурным, гістарычным і літаратурным кантэксце. Пазначаюцца вектары магчымага параўнальнага аналізу з беларускай, рускай, іншаславянскімі і еўрапейскімі літаратурамі.

У выніку праходжання дысцыпліны **студэнты павінны ведаць:**

- асноўныя вехі развіцця славацкай літаратуры XX стагоддзя,
- нацыянальную спецыфіку развіцця славацкай літаратуры XX стагоддзя,
- галоўныя жанравыя мадыфікацыі, якія існавалі ў славацкай літаратуры XX стагоддзя,
- лепшых прадстаўнікоў славацкай літаратуры XX стагоддзя,
- творчую адметнасць самых славных славацкіх раманаў.

Студэнты павінны ўмець:

- аналізаваць мастацкі твор;
- знаходзіць блізкія альбо кантрастныя па змесце і форме літаратурныя з’явы;
- распазнаваць жанравую адметнасць раманаў;
- вызначаць мастацкі метада;
- параўноўваць літаратурныя з’явы і мастацкія творы з улікам іх ідэйнай, эстэтычнай вартасці, разнастайнасці тэматыкі, жанравых форм, вобразна-выяўленчых сродкаў і стылёвых асаблівасцей.

Студэнты павінны валодаць:

- метадалогіяй аналізу літаратурнага працэсу, літаратурных напрамкаў, плыняў і мастацкіх метадаў;
- пачатковым вопытам вызначэння аналагічных ці кантрастных па форме і зместу літаратурных з’яў;
- навыкамі кампаратывісцка-тыпалагічнага вывучэння літаратур;
- асноўнымі прыёмамі тэксталагічнага аналізу мастацкага твора.

Грунтоўны спіс асноўнай і дадатковай літаратуры дае магчымасць студэнтам самастойна вывучаць пэўныя тэмы і пашыраць свай літаратуразнаўчы тэарэтычны досвед. У адпаведнасці з аб’ёмам, задачамі

кожнага канкрэтнага курса выкладчык і студэнт маюць магчымасць выбраць з прадстаўленага шэрагу навуковых літаратуразнаўчых крыніц тыя працы, якія з'яўляюцца найбольш істотнымі, паказальнымі, важкімі для асэнсавання таго ці іншага літаратурнага факта або працэсу. Улічваючы пашырэнне сучасных сродкаў камунікацыі, прапануюцца таксама выкарыстоўваць рэсурсы глабальнай сеткі Інтэрнет.

Праграма створана з улікам найноўшых дасягненняў у славянскім і айчынным літаратуразнаўстве, распрацовак па методыцы выкладання літаратуры як замежнай.

Дысцыпліна звязана з такімі дысцыплінамі, як “Гісторыя літаратуры вивучаемай мовы”, “Гісторыя славянскіх літаратур”, “Тэорыя і практыка мастацкага перакладу”.

У ходзе выканання праграмы фарміруюцца розныя акадэмічныя і прафесійныя **кампетэнцыі**, у прыватнасці:

АК-8. Валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

ПК-6. Ажыццяўляць маніторынг адукацыйнага прэсу, дыягностыку навучальных і выхаваўчых вынікаў.

ПК-7. Планаваць, арганізоўваць і весці навукова-даследчую дзейнасць у галіне філалогіі (тэксталогіі).

ПК-11. Прымяняць сучасную методыку рэфэрэравання і рэдагавання тэкстаў.

ПК-12. Карыстацца навуковай і даведачнай літаратурай на рускай, беларускай і замежнай мовах.

ПК-22. Вызначаць мэты і навацый і спосабы іх дасягненняў.

Грунтоўны спіс асноўнай і дадатковай літаратуры дае магчымасць студэнтам самастойна вивучаць пэўныя тэмы і пашыраць свой літаратуразнаўчы тэарэтычны досвед. У адпаведнасці з аб'ёмам, задачамі кожнага канкрэтнага курса выкладчык і студэнт маюць магчымасць выбраць з прадстаўленага шэрагу навуковых літаратуразнаўчых крыніц тыя працы, якія з'яўляюцца найбольш істотнымі, паказальнымі, важкімі для асэнсавання таго ці іншага літаратурнага факта або працэсу. Улічваючы пашырэнне сучасных сродкаў камунікацыі, прапануюцца таксама выкарыстоўваць рэсурсы глабальнай сеткі Інтэрнет.

Праграма створана з улікам найноўшых дасягненняў у славацкім і айчынным літаратуразнаўстве.

Дадзеная дысцыпліна належыць да дысцыплін цыкла спецыялізацыі

Агульная колькасць гадзін, якая адводзіцца на вивучэнне вучэбнай дысцыпліны для студэнтаў **2 курса (трэці семестр)** складае **52** гадз.

Колькасць аўдыторных гадзін складае **32** гадз.

Форма атрымання вышэйшай адукацыі – дзённая.

Размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў:

28гадз. – практычных;

4 гадз. – КСР.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – залік.

Агульная колькасць гадзін, якая адводзіцца на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны для студэнтаў **2 курса (чацверты семестр)** складае **52** гадз.

Колькасць аўдыторных гадзін складае **32** гадз.

Форма атрымання вышэйшай адукацыі – дзённая.

Размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў:

28гадз. – практычных;

4 гадз. – КСР.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне – залік.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Раздзел 1. Экспрэсіянізм у славацкай літаратуры XX стагоддзя.

Тэма 1. Даследаванні пра экспрэсіянізм у расійскай і замежнай крытыцы.

Тэма 2. Філасофская аснова экспрэсіянізма.

Тэма 3. Эстэтычныя прынцыпы экспрэсіянізма.

Тэма 4. Асаблівасці паэтыкі экспрэсіянізма.

Тэма 5. Экспрэсіянізм у краінах усходняй Еўропы.

Тэма 6. “Неарамантычны экспрэсіянізм” Яна Грушаўскага.

Тэма 7. “Натуралістычны экспрэсіянізм” Гейзы Вамаша.

Тэма 8. Славацкая экспрэсіянісцкая прза 1920-1930-х гг.

Тэма 9. “Актывісцкі экспрэсіянізм” Петэра Ілемніцкага.

Тэма 10. “Сацыяльны экспрэсіянізм” Міла Урбана.

Тэма 11. “Міфалагізуючы і гратэскавы экспрэсіянізм” Ёзафа Цыгера Гронскага.

Тэма 12. Рысы экспрэсіянісцкай паэтыкі ў прозе малых жанравых форм Ш.Летца.

Тэма 13. Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях Ф.Швантнера.

Тэма 14. Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях Д.Хробака.

Тэма 15. Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях І.Горвата.

Тэма 16. Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях Т.Гашпара.

Раздзел 2. Славацкі натурызм.

Тэма 1. Літаратурная сітуацыя ў Славакіі 1920-1940-х гг. “Лірызацыя” прозы і славацкая мадэль натурызма.

Тэма 2. Славацкая крытыка пра натурызм.

Тэма 3. Філасофскія вытокі натурызма.

Тэма 4. Паэма Люда Ондрэява “Марцін Ноцыяр Якубовіе” і “Так казаў Заратустра” Фрыдрыха Ніцшэ.

Тэма 5. Аповесць Дабраслава Хробака “Дракон вяртаецца” праз прызму “філасофіі жыцця”.

Тэма 6. Адлюстраванне ідэй Артура Шапэнгаўэра ў творчасці Францішка Швантнера.

Тэма 7. Натурызм і еўрапейскія літаратуры.

Тэма 8. Дабраслаў Хробак: да гісторыі адной дыскусіі.

Тэма 9. Францішак Швантнер і Кнут Гамсун.

Тэма 10. Суадносіны рэальнага і фантастычнага ў навэле Францішка Швантнера “Піаргі” і аповесці Шарля Рамю “Дербаранс”.

Тэма 11. Эвалюцыя трылогіі Люда Ондрэява “Сонца ўзышло над гарамі”.

Тэма 12. Біблейскія рэміністцэнцыі ў творчасці Маргіты Фігулі.

Тэма 13. Дзве рэдакцыі аповесці Фігулі “Тройка гнядых” і рамана “Вавілон”.

Тэма 14. Гульня з прасторай у апавяданнях Дабраслава Хробака.

Тэма 15. Разбурэнне паэтыкі натурызма ў творчасці Францішка Швантнера.

Тэма 16. Разбурэнне паэтыкі натурызма ў творчасці Ёзафа Горака.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
(трэці семестр)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін				Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		лекцыі	практычныя заняткі	семінарскія заняткі	Кіруемая самастойная работа			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1.	Экспрэсіянізм у славацкай літаратуры XX стагоддзя. Даследаванні пра экспрэсіянізм у расійскай і замежнай крытыцы.		2			асноўная і дадатковая літаратура	Гл. спіс	Кантрольная работа
1.2.	Філасофская аснова экспрэсіянізма.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Кантрольная работа
1.3.	Эстэтычныя прынцыпы экспрэсіянізма.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Складанне тэста
1.4.	Асаблівасці паэтыкі экспрэсіянізма.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.5.	Экспрэсіянізм у краінах усходняй Еўропы.		2			асноўная і дадатковая		Кантрольная работа

						літаратура		
1.6.	“Неарамантычны экспрэсіянізм” Яна Грушаўскага.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.7.	“Натуралістычны экспрэсіянізм” Гейзы Вамаша.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.8.	Славацкая экспрэсіянісцкая прза 1920-1930-х гг.		2			асноўная і дадатковая літаратура		тэст
1.9.	“Актывісцкі экспрэсіянізм” Петэра Ілемніцкага.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.10.	“Сацыяльны экспрэсіянізм” Міла Урбана.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.11.	“Міфалагізуючы і гратэскавы экспрэсіянізм” Ёзафа Цыгера Гронскага.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.12.	Рысы экспрэсіянісцкай паэтыкі ў прозе малых жанравых форм Ш.Летца.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.13.	Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях Ф.Швантнера.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне

1.14.	Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях Д.Хробака.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
1.15.	Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях І.Горвата.				2	асноўная і дадатковая літаратура		Пісьмовы аналіз мастацкага тэксту
1.16.	Экспрэсіянісцкая паэтыка ў апавяданнях Т.Гашпара.				2	асноўная і дадатковая літаратура		Пісьмовы аналіз мастацкага тэксту

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ (чацверты семестр)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін				Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		лекцыі	практычныя заняткі	семінарскія заняткі	Кіруемая самастойная работа			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.	Славацкі натурызм. Літаратурная сітуацыя ў Славакіі 1920-1940-х гг. “Лірызацыя” прозы і славацкая мадэль натурызма.				2	асноўная і дадатковая літаратура	Гл. спіс	Кантрольная работа

2.2.	Славацкая крытыка пра натурызм.				2	асноўная і дадатковая літаратура		Прэзентацыя крытычнага артыкула
2.3.	Філасофскія вытокі натурызма.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Складанне тэста
2.4.	Паэма Люда Ондрэява “Марцін Ноцыяр Якубовіе” і “Так казаў Заратустра” Фрыдрыха Ніцшэ.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.5.	Аповесць Дабраслава Хробака “Дракон вяртаецца” праз прызму “філасофіі жыцця”.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.6.	Адлюстраванне ідэй Артура Шапэнгаўэра ў творчасці Францішка Швантнера.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.7.	Натурызм і еўрапейскія літаратуры.		2			асноўная і дадатковая літаратура		тэст
2.8.	Дабраслаў Хробак: да гісторыі адной дыскусіі.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.9.	Францішак Швантнер і Кнут Гамсун.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Камрататыўны аналіз
2.10.	Суадносіны рэальнага і фантастычнага ў навэле Францішка Швантнера “Піаргі” і аповесці Шарля Рамю “Дербаранс”.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Камрататыўны аналіз

2.11.	Эвалюцыя трылогіі Люда Ондрэява “Сонца ўзышло над гарамі”.		2					
2.12.	Біблейскія рэміністцэнцыі ў творчасці Маргіты Фігулі.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.13.	Дзве рэдакцыі аповесці Фігулі “Тройка гнядых” і рамана “Вавілон”.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.14.	Гульня з прасторай у апавяданнях Дабраслава Хробака.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.15.	Разбурэнне паэтыкі натурызма ў творчасці Францішка Швантнера.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне
2.16.	Разбурэнне паэтыкі натурызма ў творчасці Ёзафа Горака.		2			асноўная і дадатковая літаратура		Вуснае апытанне

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Асноўная літаратура

- Богданова И. Словацкая поэзія XIX-XX вв. М., 1964.
- Богданов Ю.В. Історыя словацкай літаратуры. М., 1970.
- Богданов Ю.В. Очерки історыі словацкай літаратуры. М., 2013.
- Волчек Я. Історыя словацкай літаратуры. Кіев: Тіпаграфія В.І.Завадскага, 1989.
- Волчек Я. Історыя словацкай літаратуры. М., 2011.
- Гурбан І. Обзор словацкай літаратуры новайшага часу. Братіслава, 1976.
- Історыя літаратур заападных і южных славян. Т.1. М., 1996.
- Історыя літаратур заападных і южных славян. Форміраванне і развіццё літаратур Новага часу. Другая паловіна XVIII- 80-е гады XIX стагоддзя. Т.2. М., 1997.
- Історыя літаратур заападных і южных славян. Т.3. М., 2001.
- Історыя літаратур Восточнай Еўропы пасля Другой сусветнай вайны. Т.1. М., 1995.
- Історыя літаратур Восточнай Еўропы пасля Другой сусветнай вайны. Т.2. М., 2001.
- Кішкін Л. Словацка-рускія літаратурныя кантакты ў 19 стагоддзі: разысканні, ісследаванні, саапаценні. М., 1990.
- Кузнецова Р. Роман 70–80-х гадоў ў Чэхаславакіі. М., 1988.
- Машкова А., Штэвчэк Я., Петрык В., Сулік І. Словацкая літаратура. (1945-1985). Проза. М., 1987.
- Абшчэнне літаратур (Чэшска-рускія і словацка-рускія літаратурныя сувязі). М., 1991.
- Порочкіна І.М. Л.Н.Толстай і славянскія літаратуры. Літаратурна-эстэтычныя і саапальна-філасофскія сувязі другой паловіны 19-наачала 20 в. Л., 1983.
- Словацкая літаратура. Аа істокаў да канца XIX стагоддзя. М., 1997.
- Словацкая літаратура. XX стагоддзі. М., 2003.
- Чарэвка В. Праблемы словацка-саветскіх літаратурных сувязей 20-30-х гг. (па старонацкам ж."ДАВ"). М., 1972.
- Чэшска-рускія і словацка-рускія літаратурныя адношэнні. М., 1968.

Дадатковая літаратура

- Fischerova-Sebestova A. Margita Figuli. Martin. 1970.
- Gregorec J. Basnický svet Valentina Beniaka. Bratislava, 1970.
- Chorvath M. Basnické dielo Jana Kostru. Bratislava, 1962.
- Klatík Z. Ondrejovov Mytus o slobode. Bratislava, 1969.
- Kováč V. Poezia Jana Smreka. Bratislava, 1962.
- Petrik U. Človek v Jegeho diele. Bratislava, 1979.
- Šmatlak S. Basník Laco Novomeský. Bratislava, 1967.

- Števček J. Baladická proza Frantiska Svantnera. Bratislava, 1962.
Zambor J. Ivan Krasko a poezia českej moderny. Bratislava, 1981.
Bagin A. Priestory textu. Bratislava, 1971.
Bagin A. Literatura v premenach času. Bratislava, 197.
Bagin A. Literarne etudy. Bratislava, 1979.
Bagin A. Hľadanie hodnot. Bratislava, 1986.
Bakos M. Problemy literarnej vedy včera a dnes. Bratislava, 1964.
Gregorec J. Poezia v prudení času. Bratislava, 1980.
Hvišč J. , Marčok V. , Batorova M. , Petrik V. Biele miesta v slovenskej literature. Bratislava, 1991.
Matuška A. Rudolf Jasik. Bratislava, 1970.
Matuška A. Celistvosť literatury. Bratislava, 1991.
Mrlian R. Súčasna slovenska drama. Bratislava, 1983.
Mináč V. Čas a knihy. Bratislava, 1962.
Mináč V. Portrety a osudy. Bratislava, 1979.
Noge J. Prozaik Vladimír Mináč. Bratislava, 1962.
Petrik V. Hodnoty a podnety. Bratislava, 1980.
Petrik V. Slovensky roman sedemdesiatych rokov. Bratislava, 1985.
Pisut M. Hodnoty a čas. Bratislava, 1978.
Rufus M. O literature. Bratislava, 1974.
Rampak Z. Dramatik Stefan Kralik. Bratislava, 1975.
Rampak Z. Tvorba Ivana Bukovčana. Bratislava, 1978.
Sulik J. Nenahodne istoty. Bratislava, 1980.
Sabik V. Literatura pre súčasnikov. Bratislava, 1988.
Števček J. Súčasný slovenský roman. Bratislava, 1987.
Šmatlak S. Pozvanie do basne. Stretnutie s poeziou M. Valka a M. Rufusa. Bratislava, 1971.
Valek M. O literature a kulture. Bratislava, 1979.

**ПЕРАЛІК ЗАДАНИЯЎ
ДА КІРУЕМАЙ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ
(трэці семестр)**

КСР 1. Пісьмовы аналіз аднаго апавядання І.Горвата.

КСР 2. Пісьмовы аналіз аднаго апавядання Т.Гашпара.

**ПЕРАЛІК ЗАДАНИЯЎ
ДА КІРУЕМАЙ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ
(чацверты семестр)**

КСР 1. Кантрольная работа.

КСР 2. Прэзентацыя артыкула славацкага крытыка па натурызму.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

Змест і формы самастойнай работы студэнтаў распрацоўваюцца, выбіраюцца і адаптуюцца ў адпаведнасці з мэтамі і задачамі падрыхтоўкі спецыялістаў.

Магчымымі формамі арганізацыі самастойнай кіруемай работы студэнтаў з'яўляюцца:

- праблемна-арыентаваны аналіз тэм, якія не выносяцца на лекцыі і практычныя заняткі;
- індывідуальныя кансультацыі з выкладчыкам;
- выкананне прамежкавых тэстаў;
- вывучэнне структурных кампанентаў (раздзелаў і тэм) падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, другіх частак ВМК;
  - вывучэнне і канспектаванне хрэстаматый і зборнікаў;
  - праца са слоўнікавай і слоўнікава-энцыклапедычнай літаратурай;
    - вядзенне запісаў у дзённіку чытача;
    - складанне паняццйна-тэрміналагічнага слоўніка (гласарыя) па вучэбнай тэме;
    - пастаноўка кантрольных пытанняў па тэме;
    - падбор картатэкі прыкладаў аналізуемых з'яў;
    - падрыхтоўка адказаў і паведамленняў;
    - выкананне кантрольных работ;
    - пошукавая работа ў даведачна-бібліяграфічным адзеле бібліятэкі, архіве, музею;
      - складанне бібліяграфіі па дадзенай тэме;
    - анаціраванне друкаваных і электронных крыніц (асобных раздзелаў кніг; артыкулаў, публікацый у прадметнай перыёдыцы);
      - складанне разгорнутых планаў і тэзісаў навуковых крыніц (у тым ліку вядзенне запісаў цытатачнага характару);
        - рэферыраванне альбо канспектаванне навуковых артыкулаў, асобных раздзелаў навуковых крыніц (напрыклад, манаграфій), фармуліраванне іх рэзюмэ;
        - напісанне аналітыка-ацэначных тэкстаў (каментарыяў, водгукаў, рэцэнзій) па прачытаным крыніцам;
        - складанне схем, мадэлей, табліц, апорных канспектаў па вывучаным тэмам, у тым ліку пабудова і аналітычнае каментаванне канцэптальных карт;
          - распрацоўка візуальных матэрыялаў па вывучаных тэмах, включаючы стварэнне мультымедычных прэзентацый;
          - напісанне тэматычных дакладаў і эсэ, дыскусійных разважанняў на праблемныя тэмы;
            - удзел у складанні тэставых заданняў;
            - выкананне розных творчых і даследчых заданняў;

- падрыхтоўка да конкурсаў і канферэнцый;
- распрацоўка ўласных планаў-канспектаў, тэхналагічных карт і сцэнарыяў вучэбных заняткаў альбо іх фрагментаў па вывучаемых тэмах;
- напісанне раздзелаў курсавых і дыпломных работ (па спецсемінарах) і інш.

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДУЕМЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ

Для кантролю якасці адукацыі па вучэбнай дысцыпліне выкарыстоўваюцца наступныя сродкі дыягностыкі:

- тэсты па вывучаемых раздзелах (тэмах);
- вуснае (пісьмовае) апытванне падчас заняткаў;
- пісьмовыя кантрольныя работы;
- камп'ютарныя тэсты;
- пісьмовыя работы (пераклады, пераказы, сачыненні, эсэ, рэцэнзіі, анатацыі);
- адзнака па практычных занятках;
- выніковае тэсціраванне;
- выніковыя формы атэстацыі (залік, экзамен).

ХАРАКТАРЫСТЫКА ІНАВАЦЫЙНЫХ ПАДЫХОДАЎ ДА ВЫКЛАДАННЯ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Метады інавацыйнага навучання:

- метады праблемнай нагляднасці;
- метады літаратуразнаўчай алузіі;
- метады актывізацыі асацыятыўных сувязей і інш.

Прыёмы работы на аўдыторных занятках:

- асацыятыўны;
- прыём складання тэматычнай сеткі,
- прыёмы складання схем.
- літаратуразнаўчая дыскусія, дыспут і інш.

Матэрыяльна-дыдактычны бок інавацыйных тэхналогій звязаны з новай функцыяй літаратуразнаўчай нагляднасці, якая забяспечвае кіраванне пазнаваўчай дзейнасцю студэнтаў праз апарат эмоцый.

Выніковае ацэнка фарміруецца на аснове трох дакументаў:

- 1. Правіл правядзення атэстацыі (пастанавленне 29 мая).**
- 2. Палажэння аб рэйтынгавай сістэме БДУ.**
- 3. Крытэрыяў ацэнкі студэнтаў.**

КРЫТЭРЫ І АЦЭНКІ

Крытэрыі ацэнкі вуснага адказу

1. Характар (узровень) раскрыцця (выкладу) экзаменацыйнага матэрыялу (канцэптуальны, праблемна-аналітычны, рэфератыўны).
2. Паўната (фрагментарнасць) раскрыцця пытання.
3. Аргументаванасць выказваемых меркаванняў.
4. Прыцягненне мастацкага тэксту (цытаванне ілюстрацыйнага характару, пераказ-аналіз, праблемны аналіз).
5. Функцыянальнае прымяненне гісторыка-літаратурных звестак і тэарэтыка-літаратурных паняццяў.
6. Кампазіцыйная стройнасць і логіка пабудовы адказу.
7. Свабода валодання матэрыялам.
8. Стыль выкладу.

Шкала ацэнкі ўзроўню выкладу экзаменацыйнага матэрыялу

0 балаў – студэнт не ведае тэксту мастацкага твора.

1 бал – тэкст прачытаны, але спасцігнуты на элементарным узроўні, экзаменацыйныя пытанні не асэнсоўваюцца ці асэнсоўваюцца няправільна.

2 балы – студэнт з цяжкасцю асэнсоўвае пастаўленае пытанне. Замест адказу на аналітычныя пытанні пераказвае тэкст на сюжэтным узроўні. Думкі фармулююцца недакладна, мова бедная, з мноствам маўленчых і лексічных памылак.

3 балы – твор успрымаецца эмацыянальна, з цяжкасцю асэнсоўваецца на ўзроўні эпизодаў. Студэнт не бачыць сувязі паміж эпизодамі, не можа растлумачыць паводзіны героя, не разумее яго характар. Робіць спробы адказаць на аналітычныя пытанні. Мова бедная, з мноствам маўленчых памылак.

4 балы – фрагментарным успрыманням літаратурнага твора, актуалізацыяй неістотных дэталей пры няўвазе да сутнасных параметраў. Мова неразвітая, бедная, са шматлікімі маўленчымі і лексічнымі памылкамі.

5 балаў – твор эмацыянальна перажываецца, асэнсоўваецца са спробай ацаніць характары і сітуацыі. Студэнт дапускае адзінкавыя нягрубыя маўленчыя і лексічныя памылкі.

6 балаў – дастаткова поўнае разуменне і асэнсаванне тэксту на фоне эмацыянальнага перажывання сітуацый. Уменне аперыраваць у працэсе аналізу метадам супастаўлення характараў з улікам родава-жанравай спецыфікі твора. Студэнт дапускае адзінкавыя нягрубыя маўленчыя і лексічныя памылкі, якія можа выправіць самастойна.

7 балаў – свабоднае валоданне тэкстам, эмацыянальна-маральныя ацэнкі характараў і сітуацый з улікам кампазіцыйнай будовы твора, суадносін элементаў кампазіцыі і іх ролі ў тэксце.

8 балаў – разуменне і актыўнае перажыванне праблематыкі літаратурнага твора, выяўленай у суадносінах характараў і сітуацый. Свабодная арыентацыя ў тэксце для пацвярджэння сваіх меркаванняў;

9 балаў – уменне аналізаваць характар у святле пастаўленай аўтарам праблемы з улікам жанравай і стылёвай спецыфікі літаратурнага твора. Самастойнасць у маральнай ацэнцы нестандартных сітуацый і характараў. Арыгінальнасць і абгрунтаванасць меркаванняў.

10 балаў – свабоднае валоданне метадам аналізу літаратурнага тэксту з улікам стылёвай манеры аўтара. Уменне бачыць сувязь паміж сістэмай вобразаў і кампазіцыйнай будовай твора для выяўлення аўтарскай канцэпцыі жыцця і асобы. Развіты эстэтычны густ.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
ЎСТАНОВЫ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца узгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы па вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
“Тэорыя і практыка мастацкага перакладу”, “Гісторыя і культура краіны вувучаемай мовы”.	Кафедра тэорыі літаратуры	няма	Зацвердзіць Пратакол № ад 2018

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
ЎСТАНОВЫ ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ

на ____ / ____ вучэбны год

№№ пп	Змены і дапаўненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры
(праатакол № ____ ад ____ 20_ г.)

Загадчык кафедры

_____

(ступень, званне)

_____

(подпіс)

_____

(Ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

_____

(ступень, званне)

_____

(подпіс)

_____

І.С. Роўда
(Ініцыялы, прозвішча)